

Pôsobnosť prokuratúry v netrestnej oblasti

JUDr. Slavomír Šúrek
prokurátor netrestného odboru GP SR

Ústavné postavenie prokuratúry

- **ÔSMA HLAVA**
PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

-
- **ČI.149**
- Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

ČI.150

- Na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky.

ČI.151

- Podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní, právach a povinnostiach prokurátorov a organizácií prokuratúry ustanoví zákon.

Platná úprava

- Zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre –
- zákonnou formou sa podrobne upravil proces výkonu prokurátorského dozoru v netrestnej oblasti, t.j. postup pri realizácii metód prokurátorského dozoru ako i konanie orgánov verejnej správy o prokurátorských prostriedkoch a to najmä o proteste prokurátora a prokurátorskom upozornení
- § 4 ods. 1 písm. e/ v spojení s § 20 ods. 1 a nasl. Zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre - dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Platná úprava

- Metódy prokurátorského dozoru - preskúmavanie zákonnosti,
- vykonávanie previerok zachovávanía zákonnosti a
- uplatňovanie poradného hlasu na zasadnutiach orgánov verejnej správy.
- Dozorovými prostriedkami sú
- protest prokurátora,
- upozornenie prokurátora,
- návrh na začatie konania pred súdom podľa osobitného zákona a návrh generálneho prokurátora na začatie konania pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov.

Judikatúra

- Nález ÚS SR sp. zn.PL ÚS 43/1995 –
- Inému subjektu než účastníkovi konania možno priznať oprávnenie na podanie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolanía) len v prípade, ak toto oprávnenie nejde nad rámec ústavne garantovaných práv a slobôd účastníka občianskeho súdneho konania.

Judikatúra

- Nález ÚS SR sp. z. 17/1996 –
- Podľa čl. 67 Ústavy Slovenskej republiky povinnosti a obmedzenia možno ukladať len zákonom, a nie na základe zákona. Ústava nedáva prokurátorovi právomoc ukladať povinnosti a obmedzenia orgánom územnej samosprávy na základe zákona. Právo prokurátora na podanie "protestu" nevyjadruje jeho nadradené postavenie voči orgánom územnej samosprávy, keďže ním nemožno uložiť povinnosti ani obmedzenia.
- Dozorovými prostriedkami uvedenými v zákone o prokuratúre prokuratúra sleduje odhaľovanie nedostatkov, ktoré môžu v súčasnosti, ale aj v budúcnosti vyvolať nežiaduce účinky. Voči orgánom územnej samosprávy nevystupuje v netrestnej oblasti v postavení nadriadeného orgánu, ale len v postavení orgánu, ktorý chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Judikatúra

- Uznesenie ÚS SR sp.zn. PL.ÚS 57/99
- Nevyhovenie návrhu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na vyslovenie neústavnosti inštitútu mimoriadneho dovolania, ktorý zakotvoval Občiansky súdny poriadok.
- Ústavný súd SR konštatoval, že mimoriadne dovolanie zostáva zachované a ako mimoriadny opravný prostriedok proti nezákonným a nespravodlivým rozhodnutiam súdu je v súlade so všetkými ustanoveniami nášho právneho poriadku.

Judikatúra

- Nález ÚS SR sp. zn. 17/08 –
- Takto kreovaný "hybridný" charakter Špeciálneho súdu, ktorý vznikol spojením označených dvoch mimoriadnych znakov v jednom orgáne súdneho typu (popri ostatných znakoch typických pre štandardné špecializované súdy), spôsobuje jeho nejednoznačné zaradenie do systému súdov Slovenskej republiky, a nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy

Judikatúra

- Nález ÚS SR sp. zn. 21/08 –
- Právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ktoré zakladajú, rušia alebo menia práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom (fyzickým osobám alebo právnickým osobám) uplatnením mimoriadnych opravných prostriedkov alebo iných prostriedkov nápravy (ku ktorým treba zaradiť aj protest prokurátora), je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná, pretože je v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ktorý tvorí neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu zaručených prvou vetou čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
- Zásadu (doktrínu) ústavne konformného výkladu možno v konaní o súlade právnych predpisov uplatniť v prípadoch, keď to povaha preskúmvanej veci a jej konkrétne okolnosti umožňujú (dovoľujú) a keď to je účelné, a pritom z hľadiska ochrany ústavnosti aj dostatočne účinné.

Judikatúra

- Pri dôslednom rešpektovaní požiadaviek na ústavne konformný výklad pojmu "rozhodnutie" použitého vo viacerých ustanoveniach zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) neprichádza do úvahy, aby sa v aplikačnej praxi podávali protesty prokurátora proti právnym aktom (opatreniam) orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo rušia priamo alebo aj sprostredkované práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom (fyzickým osobám alebo právnickým osobám) v režime § 26 zákona o prokuratúre, ale len v režime § 27 zákona o prokuratúre (protest proti rozhodnutiu), ktorý ustanovuje časové obmedzenie na ich podávanie v ustanovení odseku 1 písm. e); pre uplatnenie tohto režimu nie je podstatné to, ako je príslušný (individuálny) právny akt formálne označený (rozhodnutie, opatrenie, oznámenie, vyjadrenie a pod.), ale to, či svojimi účinkami smeruje ku konkrétnym adresátom práva a zakladá im priamo alebo aj sprostredkované práva alebo povinnosti.

Zásady

- § 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
- Prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.

Zásady

- § 3 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z.
- Prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať všetky zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu – ciele činnosti

Zásady

- Zásady organizácie prokuratúry SR sú určité vedúce právne idey, na ktorých je vybudovaná celá prokuratúra SR
- Nie sú zadefinované, ale vyplývajú z jednotlivých ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
- **Zásada jednotnosti prokuratúry**
- **Zásada nezávislosti orgánov prokuratúry**
- **Zásada centralizmu**
- **Zásada hierarchickej podriadenosti**
- **Zásada jednoosobného riadenia, monokracie**
- **Zásada samosprávy**

Zásady

- **Zásada jednotnosti prokuratúry**
- Zásada jednotnosti prokuratúry vyjadruje skutočnosť, že všetky orgány prokuratúry vystupujú navonok ako jeden celok a každú činnosť patriacu do pôsobnosti prokuratúry môže vykonať ktorýkoľvek prokurátor
- Každý prokurátor predstavuje pri výkone svojej funkcie tak celú inštitúciu a vystupuje v jej mene. Prokurátor nepotrebuje na výkon svojich úkonov žiadne splnomocnenie, keďže koná priamo *ex lege* a z toho dôvodu nevystupuje navonok ani ako zástupca svojho nadriadeného

Zásady

- Sústavu prokuratúry SR tvoria:
- **Generálna prokuratúra SR** (ako ústredný štátny orgán a najvyšší orgán prokuratúry nadriadený ostatným orgánom prokuratúry), **Úrad špeciálnej prokuratúry**, ktorý je osobitnou súčasťou (organizačnou zložkou) Generálnej prokuratúry.
- **krajské prokuratúry** (ako nadriadené orgány okresných prokuratúr patriacich do ich územnej pôsobnosti)
- **okresné prokuratúry** (najnižší stupeň v sústave prokuratúry)
- Organizačná štruktúra prokuratúry zodpovedá organizačnej štruktúre súdov SR

Zásady

- **Zásada nezávislosti orgánov prokuratúry**
- neprípustnosť akýchkoľvek vonkajších vplyvov zo strany iných štátnych orgánov na samotnú činnosť prokuratúry SR
- vo všeobecnosti sa prokuratúra považuje za orgán sui generis, ktorý je nezávislý od orgánov moci výkonnej i súdnej.
- povinnosť postupovať pri výkone svojej funkcie nestranne a objektívne.
- prokurátor je povinný chrániť verejný záujem a slúžiť verejnému záujmu a nedať sa ovplyvniť súkromnými záujmami konkrétnych jednotlivcov

Zásady

- **Zásada centralizmu**
- celá sústava orgánov prokuratúry je podriadená jednému najvyššiemu orgánu, ktorým je generálny prokurátor
- prokuratúra tvorí akúsi pyramídu, na vrchole ktorej stojí jediná osoba
- na tomto princípe sú vybudované i úrady verejnej žaloby v iných zabehtnutých demokratických štátov

Zásady

- **Zásada hierarchickej podriadenosti**
- nadriadený prokurátor je oprávnený sám vykonávať jednotlivé úkony prokurátorov jemu podriadených (tzv. devolučné oprávnenie)
- nadriadený prokurátor je taktiež oprávnený rozhodnúť, že jednotlivé úkony jemu podriadených prokurátorov vykoná iný podriadený prokurátor či prokurátori (tzv. substitučné oprávnenie)
- nadriadený prokurátor je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi záväzné pokyny, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Zásady

- Nadriadený prokurátor nie je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi **tzv. negatívny pokyn**,
- t.j. pokyn, aby sa nezačalo trestné stíhanie, nevznieslo obvinenie, nepodal návrh na vzatie obvineného do väzby, vec postúpila na prejednanie inému orgánu, zastavilo trestné stíhanie, nepodala obžaloba alebo riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného
- v civilných veciach, aby nepodal návrh na začatie občianskeho súdneho konania, nevstúpil do už začatého občianskeho súdneho konania, nepodal opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu v občianskom súdnom konaní, nepodal protest prokurátora alebo nepodal upozornenie prokurátora

Zásady

- Nadriadený prokurátor nemôže úkony, ktorých vykonanie podľa odsekov 8 a 9 nemôže uložiť podriadenému prokurátorovi, vykonať sám ani rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor; môže ich vykonať len bezprostredne nadriadený prokurátor.
- § 6 ods. 8 až 10 zákona č. 220/2011 Z. z.

Zásady

- Zvýraznenie osobnej zodpovednosti prokurátorov na jednotlivých úrovniach
- Nie je tým však dotknutá funkčná príslušnosť na vybavovanie vecí, t. j. nadriadený prokurátor je na svojej funkčnej úrovni oprávnený vykonať všetky právomoci, ktoré mu zákon dáva k dispozícii a to je i napr. nakladanie s právnymi prostriedkami ktorými disponoval podriadený prokurátor

Zásady

- **Zásada jednoosobného riadenia, zásada monokracie**
- celú sústavu prokuratúry SR riadi a usmerňuje jediná osoba – generálny prokurátor – oslabené vo vzťahu k Úradu špeciálnej prokuratúry
- súvisí so zásadou hierarchickej podriadenosti
- rozhodovanie a riadenie je zverené konkrétnym jednotlivcom a nie kolektívnym orgánom.
- Uplatňuje sa v rámci prokuratúry ako celku, aj na nižších úrovniach a organizačných jednotkách prokuratúry, čo znamená, že jediná osoba je aj na čele jednotlivých teritoriálnych prokuratúr, krajských a okresných

Zásady

- **Zásada samosprávy**
- je výrazom snahy o posilnenie vnútornej nezávislosti prokuratúry.
- zriaďujú orgány samosprávy, ktorých úlohou je poskytovať ochranu právam a oprávneným záujmom prokurátorov
- Do systému prokuratúry bola včlenená až v roku 2001 prostredníctvom zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry

Pôsobnosť prokuratúry

- § 4 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre
- (1) Pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori
- a) trestným stíhaním osôb podozrivých zo spáchania trestných činov a dozorom nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní,
b) dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,
c) uplatňovaním svojich oprávnení v konaní pred súdmi,
d) zastupovaním štátu v konaní pred súdmi, ak tak ustanovuje osobitný zákon,
e) dozorom nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
f) podieľaním sa na príprave a realizácii preventívnych opatrení zameraných na predchádzanie porušovaniu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov,
g) podieľaním sa na odstraňovaní príčin a podmienok trestnej činnosti, na prevencii a na potláčaní kriminality,
h) podieľaním sa na tvorbe právnych predpisov,
i) plnením ďalších úloh, ak tak ustanovuje osobitný zákon alebo medzinárodná zmluva vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Pôsobnosť prokuratúry

- § 19
- Prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v občianskom súdnom konaní v rozsahu ustanovenom osobitnými zákonmi.
- Návrhové oprávnenia
- Vstupové oprávnenia

- Od bodu 113

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- §20
- (1) Prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.
- (2) Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú
  - a) orgány štátnej správy,
  - b) orgány územnej samosprávy,
  - c) štátne orgány a iné právnické osoby, ktoré osobitný zákon splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu,
  - d) právnické osoby, ktorým osobitný zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy; dozor nad činnosťou orgánov záujmovej samosprávy prokurátor nevykonáva, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- (3) Pri výkone dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy prokurátor dbá na to, aby svoje zákonné povinnosti aktívne plnili predovšetkým kontrolné orgány.
- (4) Prokurátor s pôsobnosťou v trestnom konaní vo veciach podľa osobitného predpisu vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov aj v ozbrojených silách. Túto právomoc vykonáva aj na území iného štátu v rozsahu uvedenom v medzinárodnej zmluve.

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- Dozor prokuratúry plní viacero funkcií:
- **kontrolnú**, dohľad nad tým či orgány verejnej správy zachovávajú a dodržiavajú vo svojej činnosti zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy,
- **aplikačnú**, len aplikáciou príslušných právnych ustanovení na konkrétny skutkový stav možno zaujať stanovisko z hľadiska zákonnosti tohoto stavu,
- **výkladovú**, bez vnútornej analýzy právnych ustanovení, nemožno tieto aplikovať, týka sa to iba vecí ktorá je objektom dozoru,
- **preventívnu**, , predchádzanie vzniku poruchových javov v postupoch orgánov verejnej správy, ktoré následne vedú ku vydávaniu nezákonných rozhodnutí a opatrení,
- **reparačnú**, , ktorej účelom je zabezpečenie revízie nezákonných rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy,

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- Zásady na ktorých je vybudovaný dozor prokuratúry sú:
- zásada zákonnosti,
- zásada materiálnej pravdy,
- zásada voľného hodnotenia dôkazov,
- zásada neformálnosti,
- zásada písomnosti, ,
- zásada oficiality,
- Zásada apelačná,
- zásada vyšetrovacia, prokurátor môže i sám vykonať úkony za účelom objasnenia skutočného stavu veci, nie je ale oprávnený nahrádzať činnosť orgánu verejnej správy,
- zásada súčinnosti a iné

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- **Prokurátorský dozor** je teda postup, ktorého výsledkom ma byť zistenie, či orgány verejnej správy realizujú svoje právomoci na základe zákonného zmocnenia, v rámci svojej pôsobnosti a prostriedkami, ktoré im zákonná úprava dáva k dispozícii za účelom realizácie zverených úloh, t. j. či konajú a rozhodujú podľa princípu legality.

Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy

- Predmet dozoru –
- Prokurátor môže dozor prokuratúry vykonávať iba nad dodržiavaním a zachovávaním všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sú uverejňované v zmysle zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov SR a zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie

V š e o b e c n e z á v ä z n é p r á v n e p r e d p i s y

- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. **1/1993** Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky

- § 1 ods.1

Ústava Slovenskej republiky, ústavné a ostatné zákony Národnej rady Slovenskej republiky, nariadenia vlády Slovenskej republiky a vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky, iných orgánov štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon, Národnej banky Slovenska, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o nesúlade medzi právnymi predpismi, návrhy prijaté v referende podľa čl. 98 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy (§ 6) sa vyhlasujú uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len "Zbierka zákonov").

Všeobecne záväzné právne predpisy

§ 1 ods.2

- V Zbierke zákonov sa uverejňujú

- a) uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky, o ktorých rozhodla, že sa majú uverejniť v Zbierke zákonov, a rozhodnutia jej predsedu o vyhlásení volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy, 2) voľby prezidenta Slovenskej republiky a ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky,
- b) rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky o rozpustení Národnej rady Slovenskej republiky, o vyhlásení referenda, o udelení amnestie a o vyhlásení vojnového alebo výnimočného stavu a o prenesení právomoci dojednávať medzinárodné zmluvy,
- c) rozhodnutia vlády Slovenskej republiky o udelení amnestie vo veciach priestupkov a jej uznesenia, o ktorých rozhodla, že sa majú uverejniť v Zbierke zákonov,
- d) iné právne alebo organizačné akty, o ktorých to ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis; na ich označenie nemožno použiť názov všeobecne záväzného právneho predpisu uvedeného v odseku 1,
- e) rozhodnutia medzinárodných orgánov a medzinárodných organizácií, o ktorých Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky rozhodlo, že sa majú uverejniť v Zbierke zákonov,
- f) úplné znenia zákonov.

Zákon č. 416/2004 Z.z.
o Úradnom vestníku Európskej únie

- § 1
- Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a právne záväzné akty Európskej únie uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev (ďalej len "úradný vestník") sú v súlade s medzinárodnými zmluvami 1) účinné na území Slovenskej republiky.

Rozsah pôsobnosti prokurátora

§ 20 ods. 2 písm. a)

Subjekty dozoru-

Orgány štátnej správy

- Ústredné orgány štátnej správy zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy
- -ministerstvá
- -ostatné ústredné orgány štátnej správy (napr. Úrad vlády Slovenskej republiky, Protimonopolný úrad Slovenskej republiky)

- Orgány s celoštátnou pôsobnosťou
- - Regulačné a dozorové orgány(napr.:Úrad na ochranu osobných údajov Z. z. ,Úrad pre reguláciu sieťových odvetví)
- -Dekonzentrované orgány štátnej správy (Colné riaditeľstvo SR , Daňové riaditeľstvo SR)
- Inšpekčné orgány (Slovenská obchodná inšpekcia , Slovenská inšpekcia životného prostredia

- Orgány miestnej štátnej správy

Rozsah pôsobnosti prokurátora

§ 20 ods. 2 písm. a)

- Orgány miestnej štátnej správy - orgány štátnej správy :
  - - s vecnou čiastkovou pôsobnosťou
  - - s územne obmedzenou pôsobnosťou
  - - len špecializované orgány miestnej štátnej správy
- **Územná pôsobnosť miestnych orgánov štátnej správy:**
- **s krajskou a regionálnou pôsobnosťou** - územné obvody sú totožné s územnými obvodmi krajov - pri orgánoch štátnej správy na krajskej úrovni (obvodné úrady v sídle kraja, špeciálne obvodné úrady v sídle kraja)
- **s obvodnou pôsobnosťou** - obvod je tvorený územím jedného alebo viacerých okresov,(napr. obvodný pozemkový úrad, správa katastra, obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie)
- **So špeciálnou územnou pôsobnosťou** - územný obvod je ustanovený **špeciálne**, nakoľko to vyžaduje jeho vecná pôsobnosť (napr. obvodný banský úrad, daňové úrady)

Rozsah pôsobnosti prokurátora § 20 ods.2 písm. b)

- Orgány územnej samosprávy
- Právna úprava
  - Ústava SR čl. 64 až 71
  - zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
  - zákon č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave
  - zákon č. 401/1990 Zb. o meste Košice
  - zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)
  - Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
  - Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí
  - Zákon č. 442/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov

S u b j e k t y   ú z e m n e j   s a m o s p r á v y

- Obec – 2891 z toho 138 miest,
- v Bratislave 17 mestských častí,
- v Košiciach 22 mestských častí

- Vyšší územný celok (samosprávny kraj) – 8

- Od bodu 93

Subjekty územnej samosprávy

- Obec
  - Samostatný územný
  - Samosprávny celok
  - Správny celok
  - Združuje osoby s trvalým pobytom
  - Právnická osoba
  - Samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.
- Samosprávny kraj
  - Samostatný územný
  - Samosprávny celok
  - Správny celok
  - Je zhodný s územným obvodom kraja
  - Právnická osoba
  - Samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Ú z e m n á   s a m o s p r á v a

- **Samospráva** - § 4 zákona č. 369/1990 Zb
- §4 zákona č. 302/2001Z.z
- **Prenesený výkon štátnej správy**
- § 4 ods.4 zákona č. 369/1990 Zb. - ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

Príklady:

- § 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) -stavebným úradom je obec. Pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy
- § 19 zákona č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami
Obec vo svojom územnom obvode vykonáva prenesený výkon štátnej správy na úseku ochrany pred povodňami
- § 6 ods.1 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Obec pri prenesenom výkone štátnej správy zriaďuje a zrušuje základné školy podľa siete

Ú z e m n á   s a m o s p r á v a

- § 24 ods.2 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § 6 ods.1 zákona č. 302/2001Z.z na samosprávny kraj možno zákonom preniesť niektoré úlohy miestnej štátnej správy.

Príklady :

- § 9 ods.1 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § 46 zákona č. 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Rozsah pôsobnosti prokurátora § 20 ods.2 písm. c)

- štátne orgány a iné právnické osoby, ktoré osobitný zákon splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu,

Príklady:

§ 1 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

- Národná banka Slovenska v rozsahu svojej pôsobnosti vydáva všeobecne záväzný právny predpis, ak to ustanovuje tento zákon alebo osobitný zákon; všeobecne záväzný právny predpis Národnej banky Slovenska sa vyhlasujú v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Rozsah pôsobnosti prokurátora § 20 ods.2 písm. d)

- právnické osoby, ktorým osobitný zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy; dozor nad činnosťou orgánov záujmovej samosprávy prokurátor nevykonáva, ak osobitný zákon neustanovuje inak.
- Príklady :
- Sociálna poisťovňa – zákon č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení
- Rada pre vysielanie a retransmisiu (zákon č. 308/2000 Z. z.),
- Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (581/2004 Z.z.)

Metódy prokurátorskeho dozoru

- **§21 ods.1 zákona o prokuratúre**
- Prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy
- a) preskúmaním zákonnosti
  - - všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných orgánmi verejnej správy,
  - - smerníc, uznesení, úprav, opatrení a iných právnych aktov vydaných na zabezpečenie plnenia úloh v oblasti verejnej správy (ďalej len "opatrenie"),
  - - rozhodnutí vydaných v jednotlivých veciach v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie"),
  - - postupu orgánov verejnej správy pri vydávaní opatrení a rozhodnutí,
- b) vykonávaním previerok zachovávanía zákonnosti,
- c) uplatňovaním poradného hlasu na zasadnutiach orgánov verejnej správy.

Metódy prokurátorského dozoru

- Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.
- Podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len "podávateľ podnetu"), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený - § 31 zákona č. 153/2001 Z. z.

Metódy prokurátorského dozoru

- Prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania (§ 33 ods. 1)
- Podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom (§ 34 ods. 1)
- Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený(§ 35 ods. 1)

Metódy prokurátorského dozoru

- Prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.
- Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov (§ 35 ods. 2 a 3)

Právne prostriedky prokurátorskeho dozoru

- **§ 21 ods.2 a 3 zákona o prokuratúre**
- Právnymi prostriedkami, ktorými prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy, sú:
  - a) protest prokurátora,
  - b) upozornenie prokurátora,
  - c) návrh na začatie konania pred súdom podľa osobitného zákona.
- Právnym prostriedkom dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy je aj návrh generálneho prokurátora na začatie konania pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov (článok 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy)

Protest prokurátora

- **Prokurátor je oprávnený podať protest proti**
- a) všeobecne záväznému právnomu predpisu vydanému orgánom verejnej správy, a to
  1. vyhláške, výnosu a opatreniu ústredného orgánu štátnej správy, štátneho orgánu alebo inej právnickej osoby, ktorú osobitný zákon splnomocnil na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu,
  2. všeobecne záväznému nariadeniu územnej samosprávy,
  3. všeobecne záväznému právnomu predpisu orgánu miestnej štátnej správy,
    - § 25 zákona o prokuratúre
- b) opatreniu,
  - § 26 zákona o prokuratúre
- c) rozhodnutiu,
  - § 27 zákona o prokuratúre
- ktorými bol porušený zákon alebo iný všeobecne záväzný právny predpis

Protest prokurátora

- (1) Konanie o proteste prokurátora je osobitné konanie, v ktorom sa rozhoduje, či všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným orgánom verejnej správy, opatrením alebo rozhodnutím bol porušený zákon alebo iný všeobecne záväzný právny predpis.
- (2) Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie o proteste prokurátora sa primerane vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Protest prokurátora náležitosti

- (2) Protest prokurátora obsahuje
- a) označenie prokurátora, ktorý protest podáva,
-
- b) označenie orgánu verejnej správy, ktorému je protest adresovaný,
-
- c) výslovné označenie "protest prokurátora",
-
- d) označenie všeobecne záväzného právneho predpisu, opatrenia alebo rozhodnutia, proti ktorému sa protest podáva,
-
- e) označenie orgánu verejnej správy, ktorý vydal všeobecne záväzný právny predpis, opatrenie alebo rozhodnutie, proti ktorému protest smeruje,
-
- f) označenie ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu alebo opatrenia, proti ktorému protest smeruje; ak ide o protest proti rozhodnutiu, stručný obsah výroku rozhodnutia,
- g) odôvodnenie,

Protest prokurátora náležitosti

- h) presné označenie ustanovení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý bol vydaným všeobecne záväzným právnym predpisom, opatrením alebo rozhodnutím porušený,
-
- i) návrh na zrušenie nezákonného všeobecne záväzného právneho predpisu, opatrenia alebo rozhodnutia, prípadne návrh na jeho nahradenie novým všeobecne záväzným právnym predpisom, opatrením alebo rozhodnutím, ktoré bude v súlade so zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
-
- j) dátum a miesto vypracovania protestu,
-
- k) meno, priezvisko, podpis prokurátora a odtlačok úradnej pečiatky so štátnym znakom.
-
- (3) Prokurátor môže podaný protest vziať späť.
-
- (4) Proti rozhodnutiu o proteste prokurátora môže prokurátor podať nový protest.

Protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu

- (1) Protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý všeobecne záväzný právny predpis vydal.
-
- (2) Orgán verejnej správy je povinný o proteste rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.
-
- (3) Ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonný všeobecne záväzný právny predpis zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
-
- (4) Ak orgán verejnej správy protestu prokurátora nevyhovie alebo mu vyhovie iba čiastočne, alebo v ustanovenej lehote vôbec o proteste nerozhodne, môže generálny prokurátor podať ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.
-
- (5) Návrh na začatie konania pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov môže generálny prokurátor podať aj vtedy, ak proti všeobecne záväznému právnomu predpisu vydanému orgánom verejnej správy nebol podaný protest prokurátora.
-

Protest proti všeobecne záväznému právnemu predpisu

- Odlišnosti od konania o proteste proti opatreniu a rozhodnutiu:
  - - nepredkladá sa nadriadenému orgánu
  - - nezrušuje sa rozhodnutím o proteste – nasleduje legislatívny proces
  - - nie je prípustný opravný prostriedok
  - - nie je aplikovateľný zákon o správnom konaní ani primerane

-

Protest proti opatreniu

- 1) Protest proti opatreniu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý nezákonné opatrenie vydal.
-
- (2) Ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný do 30 dní od doručenia protestu podľa návrhu prokurátora uvedeného v proteste toto opatrenie zrušiť alebo nahradiť opatrením, ktoré bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
-
- (3) Ak orgán verejnej správy protestu prokurátora nevyhovie alebo mu vyhovie iba čiastočne, je povinný do 30 dní od doručenia protestu predložiť protest spolu so spisovým materiálom na rozhodnutie svojmu bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu určenému osobitným predpisom; ústredný orgán štátnej správy predloží protest prokurátora na rozhodnutie vláde Slovenskej republiky.
-
- (4) Ak orgán verejnej správy v ustanovenej lehote protestu prokurátora nevyhovie ani v tejto lehote protest nepredloží na rozhodnutie orgánu uvedenému v odseku 3, prokurátor môže podať protest orgánu uvedenému v odseku 3.
-
- (5) Orgán uvedený v odseku 3 je povinný o proteste prokurátora rozhodnúť do 30 dní od predloženia protestu na rozhodnutie orgánom verejnej správy (odsek 3) alebo do 30 dní od podania protestu prokurátorom (odsek 4).

Protest proti opatreniu

-
- (6) Ak orgán uvedený v odseku 3 protestu prokurátora vyhovie, nezákonné opatrenie zmení alebo zruší. Ak opatrenie zruší a vráti vec na ďalšie konanie orgánu verejnej správy, ktorý nezákonné opatrenie vydal, je tento orgán pri vydaní nového opatrenia viazaný právnym názorom vysloveným v rozhodnutí o proteste prokurátora. Orgán verejnej správy, ktorého nezákonné opatrenie bolo zmenené alebo zrušené, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od zmeny alebo zrušenia nezákonného opatrenia, obnoviť porušené práva; ak obnova porušeného práva nie je možná, je povinný urobiť v rovnakej lehote inú primeranú nápravu.
-
- (7) Ak obec (mestská časť, mesto) nezruší na základe protestu prokurátora uznesenie obecného zastupiteľstva (miestneho zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva), môže prokurátor podať na súd návrh podľa osobitného zákona na zrušenie tohto uznesenia.
-
- (8) Rozhodnutie o proteste doručí orgán, ktorý o proteste rozhodoval, prokurátorovi. Ak o proteste rozhodoval orgán uvedený v odseku 3, doručí rozhodnutie aj orgánu, ktorý vydal opatrenie, proti ktorému bol podaný protest.
-
- (9) Proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa nemožno odvolať ani podať rozklad.
-
- (10) Účinnosť opatrenia, proti ktorému bol podaný protest prokurátora, sa pozastavuje uplynutím lehoty ustanovenej na vybavenie protestu (odsek 2); podľa takého opatrenia nemožno postupovať až do rozhodnutia o proteste prokurátora orgánom uvedeným v odseku 3.

Protest proti rozhodnutiu

- 1) Na protest prokurátora proti rozhodnutiu sa vzťahujú ustanovenia § 26 s týmito odchýlkami:
  - a) orgán verejnej správy, ktorý nemá svoj bezprostredne nadriadený orgán ani dozerajúci orgán, predloží protest prokurátora spolu so spisovým materiálom na rozhodnutie orgánu oprávnenému na rozhodovanie o opravnom prostriedku v poslednom stupni, ak nevyhovie protestu prokurátora v ustanovenej lehote sám alebo ak mu vyhovie iba čiastočne; ústredný orgán štátnej správy predloží v takom prípade protest prokurátora na rozhodnutie svojmu vedúcemu, ktorý rozhodne na základe ním ustanovenej komisie,
  -
  - b) rozhodnutie o proteste prokurátora doručí orgán, ktorý rozhodoval o proteste, prokurátorovi a účastníkom konania; ak o proteste prokurátora rozhodoval bezprostredne nadriadený orgán, dozerajúci orgán alebo orgán uvedený v písmene a), doručí rozhodnutie o proteste prokurátora aj orgánu verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie, proti ktorému bol podaný protest,
  -
  - c) proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa môžu účastníci konania odvolať alebo podať rozklad; na konanie o odvolaní alebo rozklade proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,
  -

Protest proti rozhodnutiu

- d) vykonateľnosť rozhodnutia, proti ktorému bol podaný protest, sa neodkladá uplynutím lehoty ustanovenej na vybavenie protestu; ak však bol protest podaný aj proti nariadeniu alebo uskutočňovaniu výkonu rozhodnutia, ďalší výkon rozhodnutia sa podaním protestu odkladá až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o proteste,
-
- e) protest proti rozhodnutiu môže prokurátor podať do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia; ak ide o rozhodnutie, proti ktorému nemožno podať riadny opravný prostriedok, do troch rokov od jeho vydania.
-
- (2) Ak bezprostredne nadriadený orgán, dozerajúci orgán alebo orgán uvedený v odseku 1 písm. a) nevyhoví protestu prokurátora, môže prokurátor podať na súd žalobu na preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia, ak tak ustanovuje osobitný zákon.
-
- (3) Ustanovenie odseku 1 písm. a) sa nevzťahuje na konanie o proteste prokurátora proti rozhodnutiu obce pri výkone samosprávy, ak o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce rozhoduje súd. Obec rozhodne o proteste prokurátora do 30 dní od doručenia protestu.

Upozornenie prokurátora

- § 28
- (1) Prokurátor je oprávnený podať orgánu verejnej správy upozornenie na účel odstránenia porušovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, ku ktorému došlo v postupe orgánu verejnej správy pri vydávaní opatrenia alebo rozhodnutia alebo jeho nečinnosťou.
-
- (2) Upozornenie prokurátora obsahuje
- a) označenie prokurátora, ktorý upozornenie podáva,
-
- b) označenie orgánu verejnej správy, ktorému je upozornenie adresované,
-
- c) výslovné označenie "upozornenie prokurátora",
-

Upozornenie prokurátora

- d) presné označenie ustanovení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý bol postupom alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy porušený alebo ktorého zachovávanie je ohrozované,
-
- e) skutkové odôvodnenie,
-
- f) právny rozbor príčin a dosahu porušovania zákonov alebo ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov,
-
- g) návrh opatrení na odstránenie porušenia zákonnosti,
-
- h) dátum a miesto vypracovania upozornenia,
-
- i) meno, priezvisko, podpis prokurátora a odtlačok úradnej pečiatky so štátnym znakom. 8)

Upozornenie prokurátora

§ 29

(1) Prokurátor podáva upozornenie spravidla orgánu, proti ktorého postupu alebo nečinnosti upozornenie smeruje. Upozornenie však môže podať aj bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu, ktorý je oprávnený vykonať nápravu vo veci. Ak porušenie zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov spočíva v nečinnosti orgánu verejnej správy, prokurátor vždy zašle upozornenie na vedomie aj jeho bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu.

(2) Orgán verejnej správy je povinný vybaviť upozornenie prokurátora a odstrániť protiprávny stav bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 30 dní od doručenia upozornenia prokurátora, alebo v tej istej lehote odstúpiť upozornenie prokurátora na vybavenie svojmu bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu. O prijatých opatreniach je povinný informovať v rovnakej lehote prokurátora.

(3) Bezprostredne nadriadený orgán a dozerajúci orgán je povinný vybaviť upozornenie prokurátora do 30 dní od doručenia upozornenia prokurátora orgánom verejnej správy alebo prokurátorom. V tej istej lehote je povinný informovať prokurátora o prijatých opatreniach.

(4) Orgán verejnej správy, ktorý vybavuje upozornenie prokurátora, je povinný umožniť prokurátorovi účasť na prejednaní upozornenia, ak o to prokurátor požiada.

Orgány obce

- Z hľadiska ústavného a zákonného (inštitucionálne vymedzenie):
  - zastupiteľstvo obce
  - starosta obce

- Z hľadiska vecnej účasti na realizácii úloh (vecné vymedzenie):
  - zastupiteľstvo obce
  - starosta obce
  - zástupca starostu obce
  - obecná polícia
  - hlavný kontrolór obce
  - obecný úrad (§ 19 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov - zákon o slobode informácií)

O r g á n y o b c e – obecné zastupiteľstvo

- zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce.
- rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené
  - určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a so zvereným majetkom štátu,
  - schvaľuje rozpočet obce a jeho zmeny, kontroluje jeho čerpanie,
  - schvaľuje územný plán obce alebo jej časti,
  - rozhoduje o zavedení a zrušení miestnej dane alebo miestneho poplatku,
  - určuje náležitosti miestnej dane alebo miestneho poplatku,
  - rozhoduje o prijatí úveru alebo pôžičky,
  - vyhlasuje hlasovanie obyvateľov obce o najdôležitejších otázkach života a rozvoja obce

O r g á n y o b c e – obecné zastupiteľstvo

- zvoláva verejné zhromaždenia občanov
- uznáva sa na nariadeniach
- určuje organizáciu obecného úradu
- určuje plat starostu a hlavného kontrolóra
- zriaďuje funkciu hlavného kontrolóra a určuje mu rozsah pracovného úväzku,
- zriaďuje, zrušuje a kontroluje rozpočtové a príspevkové organizácie obce
- zakladá a zrušuje obchodné spoločnosti a iné právnické osoby
- zriaďuje a zrušuje orgány potrebné na samosprávu obce a určovať náplň ich práce atď.

O r g á n y o b c e – o b e c n é z a s t u p i t e ľ s t v o

Schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy

- a) zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku; to neplatí, ak obec je povinná previesť nehnuteľný majetok podľa osobitného predpisu,
- b) b) zmluvné prevody vlastníctva hnutel'ného majetku nad hodnotu určenú obecným zastupiteľstvom,
- c) nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote,
- d) aukčný predaj vecí podľa osobitných predpisov,
- e) vklady nehnuteľného majetku do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností,
- f) vklady iného majetku ako majetku uvedeného v písmene e) v hodnote určenej obecným zastupiteľstvom do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností.

Ďalšie podmienky nakladania s majetkom obce upravuje zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

O r g á n y o b c e – obecné zastupiteľstvo

- Obecné zastupiteľstvo vyhlási hlasovanie obyvateľov obce (miestne referendum), ak ide o
  - zlúčenie obcí, rozdelenie alebo zrušenie obce, ako aj zmenu názvu obce,
  - odvolanie starostu (§ 13a ods. 3),
  - petíciu skupiny obyvateľov obce aspoň 30% oprávnených voličov
- Môže vyhlásiť hlasovanie obyvateľov obce aj pred rozhodnutím o ďalších dôležitých veciach samosprávy obce (§ 4).

Výsledky hlasovania obyvateľov obce sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voličov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou platných hlasov účastníkov hlasovania obyvateľov obce.

Orgány obce - S t a r o s t a

§ 13

- Starosta je :
  - - predstaviteľom obce
  - - najvyšším výkonným orgánom obce je starosta.
  - -štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch
  - - štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov
  - -správnym orgánom, môže rozhodovaním o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy písomne poveriť zamestnanca obce. Poverený zamestnanec obce rozhoduje v mene obce v rozsahu vymedzenom v písomnom poverení..
  - -je verejná funkcia.
  - -funkčné obdobie starostu sa skončí zložením sľubu
  - -novozvoleného starostu.
  -

Orgány obce - S t a r o s t a

- -zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva a podpisuje jej uznesenia, najneskôr do 10 dní od ich schválenia
- zvoláva a vedie zasadnutia obecnej rady
- vykonáva obecnú správu,
- zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám,
- rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Orgány obce - Starosta

- Starosta môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva,
  - že odporuje zákonu alebo
  - je pre obec zjavne nevýhodné tak, že ho nepodpíše v lehote podľa § 12 ods. 6, t. j. do 10 dní od ich schválenia
  - nevzťahuje sa na uznesenie o voľbe a odvolaní hlavného kontrolóra.
  - obecné zastupiteľstvo môže toto uznesenie trojpätinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť
  - ak obecné zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do dvoch mesiacov od jeho schválenia, uznesenie stráca platnosť.
  - výkon potvrdeného uznesenia starosta nemôže pozastaviť.

Orgány obce - Starosta

- Starosta môže právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie uložiť pokutu do 200 000 Sk, ak
  - a) poruší nariadenie,
  - b) neudržiava čistotu a poriadok
  - c) nespĺní v určenej lehote bez vážneho dôvodu povinnosť uloženú starostom poskytnúť osobnú pomoc alebo vecnú pomoc
  - jednoročná subjektívna lehota
  - trojročná objektívna lehota

Všeobecne záväzné nariadenia obcí

- Právomoc – obecné zastupiteľstvo (§ 11ods.4 písm. g) zákona o obecnom zriadení
- § 6 zákona o obecnom zriadení
- Obec môže vo veciach **územnej samosprávy** vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
-
- Vo veciach, v ktorých **obec plní úlohy štátnej správy**, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.
-

Všeobecne záväzné nariadenia obcí

- Návrh nariadenia **zverejní** obec
- -vyvesením na úradnej tabuli v obci alebo
- -na internetovej adrese obce alebo
- -iným spôsobom v obci obvyklým
- najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva.

- **Pripomienkové konanie** - 10 dní -fyzické osoby a právnické osoby môžu uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade
- **Výnimka** - živelná pohroma, všeobecné ohrozenia, odstraňovanie následkov živelnej pohromy
- **Vyhodnotenie pripomienok** uskutoční navrhovateľ nariadenia s príslušnou komisiou a predloží sa poslancom obecného zastupiteľstva v písomnej forme najneskôr tri dni pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia.

Všeobecne záväzné nariadenia obcí

-
- Nariadenie sa musí **vyhlásiť**. Vyhlásenie sa vykoná vyvesením nariadenia na úradnej tabuli v obci najmenej na 15 dní; účinnosť nadobúda pätnástym dňom od vyvesenia, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti.
- Výnimka v prípade živeľnej pohromy alebo všeobecného ohrozenia, ak je to potrebné na odstraňovanie následkov živeľnej pohromy alebo na zabránenie škodám na majetku- možno určiť skorší začiatok účinnosti nariadenia.
-
- **Vyvesenie** nariadenia na úradnej tabuli v obci je podmienkou jeho platnosti; okrem toho sa nariadenie zverejní aj spôsobom v obci obvyklým.
-
- Nariadenia musia byť každému prístupné na obecnom úrade obce, ktorá ich vydala.
- Rokovanie – na prijatie je potrebný súhlas **trojpäťinovej väčšiny prítomných poslancov** (§12 ods.2 zákona o obecnom zriadení)
-

Samosprávny kraj

- Právna úprava - zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov - zákon o samosprávnych krajoch
- územný obvod je zhodný s územným obvodom kraja
- územný obvod samosprávneho kraja možno zmeniť len zákonom.
- samosprávny kraj je právnická osoba
- vo veciach územnej samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

Orgány samosprávneho kraja

- z hľadiska ústavného a zákonného (inštitucionálne vymedzenie)
  - a) zastupiteľstvo samosprávneho kraja ,
  - b) predseda samosprávneho kraja

- Z hľadiska vecnej účasti na realizácii úloh (vecné vymedzenie):
  - a) zastupiteľstvo samosprávneho kraja ,
  - b) predseda samosprávneho kraja
  - c) podpredsedovia predsedu samosprávneho kraja
  - d) organizačný útvar úradu určený predsedom v organizačnom poriadku úradu vo veciach rozhodovania o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb v oblasti verejnej správy
  - e) hlavný kontrolór

Orgány samosprávneho kraja

zastupiteľstvo

- zbor zložený z poslancov samosprávneho kraja zvolených v priamych voľbách
- zastupiteľstvo určí počet poslancov na celé volebné obdobie
- funkčné obdobie zastupiteľstva sa skončí zložením sľubu poslancov novozvoleného zastupiteľstva.
- Zastupiteľstvu je vyhradené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja, a to napr.
  - uznávať sa na nariadeniach,

Orgány samosprávneho kraja zastupiteľstvo

- Rozhoduje o základných otázkach samosprávneho kraja, a to napr.
  - uznáša sa na nariadeniach,
  - určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a s majetkom prenechaným do užívania samosprávnemu kraju,
  - schvaľuje program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja samosprávneho kraja
  - volí a odvoláva na návrh predsedu z poslancov zastupiteľstva podpredsedov samosprávneho kraja (ďalej len "podpredseda"), ako aj určuje podpredsedovi, ktorý je dlhodobu uvoľnený na výkon funkcie, primeranú odmenu,
  - volí na šesť rokov a odvoláva hlavného kontrolóra a určuje jeho odmenu, atď.

Orgány samosprávného kraja predseda

- zastupuje samosprávny kraj navonok
- v majetkovoprávných vzťahoch, pracovnoprávných vzťahoch a v iných vzťahoch je štatutárnym orgánom;
- rozhoduje aj vo veciach, v ktorých zákon zveruje samosprávnemu kraju rozhodovanie o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb v oblasti verejnej správy okrem vecí, o ktorých na jeho návrh rozhoduje organizačný útvar úradu určený v organizačnom poriadku úradu.

Orgány samosprávneho kraja predseda

- môže
- pozastaviť jeho výkon uznesenia zastupiteľstva ak sa domnieva
  - že je v rozpore so zákonom alebo
  - že je pre samosprávny kraj nevýhodné, tak, že ho nepodpíše v lehote desiatich dní od ich schválenia
  - zastupiteľstvo môže pozastavené uznesenie trojpätinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť
  - výkon potvrdeného uznesenia nemôže predseda pozastaviť
  - ak zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do dvoch mesiacov od jeho schválenia, uznesenie stráca platnosť

Akty obcí a ich preskúmavanie

- **Starosta obce -rozhodnutia**
- **Samospráva** – súd na základe opravného prostriedku, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak
  - - prokurátor
  - - súd na základe žaloby
- **Prenesená štátna správa**- príslušný orgán štátnej správy – opravný prostriedok - riadny
  - mimoriadny
- prokurátor
- súd na základe žaloby

TRETÍ DIEL

PÔSOBNOSŤ PROKURÁTORA V OBČIANSKOM SÚDNOM

KONANÍ

- **§ 19 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre**
- - (1) Prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v občianskom súdnom konaní v rozsahu ustanovenom osobitnými zákonmi.
  - (2) Ak tak ustanovuje osobitný zákon, prokurátor je oprávnený
    - a) podať návrh na začatie občianskeho súdneho konania,
    - b) vstúpiť do už začatého občianskeho súdneho konania,
    - c) zastupovať štát v konaní pred súdom,
    - d) podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu v občianskom súdnom konaní.
  - (3) Práva a povinnosti prokurátora v konaní pred súdom upravuje osobitný zákon.

§ 35 OSP

Účast' prokurátora

- **Prokurátor môže podať návrh na začatie konania,**
-
- a) ak to ustanovuje osobitný zákon
-
- b) ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone,
-
- c) ak ide o nečinnosť orgánu verejnej správy v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo upozorneniu prokurátora, za podmienok ustanovených v tomto zákone,
-
- d) ak ide o uplatnenie nároku štátu podľa osobitného zákona na vydanie bezdôvodného obohatenia vrátane majetkového prospechu získaného z nepoctivých zdrojov,
-
- e) na uloženie ochranej výchovy osobe, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná a spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom,
-
- f) ak ide o vyslovenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva a pri nadobudnutí vlastníctva boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu.

§ 35 OSP

Účast' prokurátora

- (2) Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania
-
- a) vo veciach spôsobilosti na právne úkony,
-
- b) vo veciach vyhlásenia za mŕtveho,
-
- c) vo veciach zápisu do obchodného registra,
-
- d) vo veciach výchovy maloletých,
-
- e) vo veciach opatrovníctva,

§ 35 OSP

Účast' prokurátora

- f) vo veciach konkurzu a vyrovnania,
- g) vo veciach určenia neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva,
- h) vo veciach preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bolo vyhovené protestu prokurátora,
- i) vo veciach, v ktorých ako jeden z účastníkov konania vystupuje štát, štátny podnik, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, obec alebo vyšší územný celok,
- j) vo veciach ochrany spotrebiteľa,
- k) vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. 5a)

§ 35 ods. 4 OSP

Účast' prokurátora

- Prokurátor je v konaní podľa § 35 ods.1 a 2 oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník konania, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len účastník právneho vzťahu.
- - oznamovacia povinnosť súdu o začatí konania príslušnej okresnej prokuratúre
- - vo veciach neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo
- - o určenie vlastníctva, ak sa predmet konania týka majetku štátu, vyššieho územného celku, obce alebo verejnoprávnej inštitúcie alebo majetku príspevkových a rozpočtových organizácií zriadených štátom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného predpisu,
- -a vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom zasiela oznam

§ 35 ods.1 písm. a) OSP

- **Prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak to ustanovuje osobitný zákon**
- Príklady :
- § 47f zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (prokurátor zastupuje štát)
- Čl. IV zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 17/1993 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (prokurátor zastupuje štát)
- § 12 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu- určenie neplatnosti prevodu vlastníctva (prokurátor zastupuje štát)

§ 35 ods.1 písm. a) OSP

- § 6 zákona č. 221/1994 Z.z. o preukazovaní pôvodu finančných prostriedkov pri privatizácii- návrh na určenie neplatnosti prechodu vlastníctva (prokurátor zastupuje štát)
- § 24 ods.2 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom-návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu , ktorým vznikol spoluvlastnícky podiel v rozpore s podmienkami ustanovenými v § 22 a 23 cit. zákona(prokurátor zastupuje štát)
- § 21 a § 29 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní -návrh na určenie nezákonnosti štrajku alebo výluky (prokurátor)
- §17 zákona č. 85/2005 Z.z. o politických stranách a politických hnutiach – návrh na rozpustenie politickej strany (generálny prokurátor)
- § 16 zákona č.176/2004 Z.z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií(prokurátor)

§ 35 ods.1 písm. b) OSP

- Prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone,
- **§ 249 ods.3 OSP**
- Prokurátor pri podaní návrhu dbá o to, aby práva nadobudnuté v dobrej viere boli čo najmenej dotknuté..
- **§ 250b ods.5 OSP**
- Prokurátor môže žalobu podať do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým nebolo vyhovené protestu.

§ 35 ods.1 písm. c) OSP

- ak ide o nečinnosť orgánu verejnej správy v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo upozorneniu prokurátora, za podmienok ustanovených v tomto zákone,
- § 250t ods.2 OSP
- Prokurátor môže podať návrh podľa odseku 1, ak orgán verejnej správy je v konaní nečinný aj po upozornení prokurátorom.

§ 35 ods.1 písm. d) OSP

- Prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o uplatnenie nároku štátu podľa osobitného zákona na vydanie bezdôvodného obohatenia vrátane majetkového prospechu získaného z nepoctivých zdrojov.
- **§ 456 Občianskeho zákonníka**
- Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

§ 35 ods.1 písm. e) OSP

- na uloženie ochrannej výchovy osobe, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná a spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom.
- § 105 Trestného zákona

§ 35 ods.1 písm. f) OSP

- ak ide o vyslovenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva a pri nadobudnutí vlastníctva boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu.

§ 250 zf OSP

- **Konanie o preskúmaní zákonnosti uznesení obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku**
- Ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo, miestne zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia.

§ 250 zfa) OSP

- Konanie o súlade všeobecne záväzného nariadenia obce a vyššieho územného celku so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy
- Ak obec alebo vyšší územný celok nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia so zákonom.

§ 250 zfa) OSP

- Vo veciach pri plnení úloh štátnej správy môže prokurátor podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

243e OSP – mimoriadne dovolanie

- **Podmienky**
- na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu
- bez podnetu v prípadoch uvedených v § 35 ods. 1 a 2, a to aj vtedy, ak prokurátor do začatého konania nevstúpil
- k zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami
- - viazanosť rozsahom - len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu namieta .
  - výnimka - nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov (§ 242 ods. 2).

Vzor protestu prokurátora

Okresná prokuratúra v Poprade

Pd 3108/08 - 9

Poprad 22. 5.2008

Obvodný úrad

do rúk p. prednostu

Poprad

Vec: Rozhodnutie Obvodného úradu v Poprade č. j PR 553/2007 z 15.1.2008 - **protest**
prokurátora podľa § 22 ods. 1 písm. c) v spojení s § 27 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o prokuratúre)

Príl.: spis OÚ v Poprade sp. zn. PR 553/2007

Proti rozhodnutiu Obvodného úradu, odboru všeobecnej vnútornej správy v Poprade
č. PR 553/2007 z 15. 1. 2008, ktorým bolo podľa § 76 ods. písm. c) zákona č. 372/1990 Zb.
o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o priestupkoch) zastavené
konanie vo veci priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch, ktorého sa mal
dopustiť obv. Pavol Nový podávam podľa § 22 ods. 1 písm. c) v spojení s § 27 zákona
o prokuratúre

protest prokurátora

a navrhujem protestom prokurátora napadnuté rozhodnutie zrušiť a nahradiť rozhodnutím, ktoré
bude v súlade so zákonom. V prípade, že mienite protestu prokurátora nevyhovieť alebo mu
vyhovieť iba čiastočne, ste povinný podľa § 26 ods. 3 v spojení s § 27 ods. 1 zákona
o prokuratúre protest predložiť v lehote 30 dní od jeho doručenia spolu so spisovým materiálom
na rozhodnutie svojmu nadriadenému alebo dozerajúcemu orgánu, t. j. Ministerstvu vnútra SR.
Podľa § 23 zákona o prokuratúre žiadam o oznámenie termínu prejednávania protestu, nakoľko sa
tohto mienim osobne zúčastniť.

Odôvodnenie :

Na základe podnetu bola preskúmaná zákonnosť postupu a rozhodnutia Obvodného úradu v Poprade, odboru všeobecnej vnútornej správy, v priestupkovej veci obv. Ing. Pavol Nový, podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch vedená pod sp. zn. PR 553/2007, ktorého sa mal obvinený dopustiť 17.11.2007 v Poprade.

Preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu bolo zistené, že rozhodnutím Obvodného úradu v Poprade č. k. PR 553/2007 z 15.1.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6.2.2008, bolo podľa § 76 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch zastavené priestupkové konanie voči obv. Pavlovi Novému, pretože spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenému z priestupku preukázané.

Z odôvodnenia rozhodnutia a spisového materiálu vyplynulo, že tak správny orgán rozhodol z toho dôvodu, že sa na konanie nedostavili predvolaní svedkovia, a preto podľa názoru správneho orgánu nebolo možné priestupok obvinenému preukázať.

Uvedené rozhodnutie bolo vydané v rozpore so zákonom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu vybaveniu veci.

Podľa § 3 ods. 4 správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 67 ods. zákona o priestupkoch priestupky sa prejednávajú z úradnej povinnosti, ak nejde o priestupky, ktoré sa prejednávajú len na návrh (§ 68 ods. 1).

Podľa § 76 ods. 1 písm. c/ zákona. o priestupkoch správny orgán konanie o priestupku zastaví, ak sa v ňom zistí, že spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenému z priestupku preukázané.

Vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami sa správny orgán v konaní o priestupku, ktorého sa mal dopustiť obv. Pavol Nový neriadil, nakoľko zastaviť konanie podľa ustanovenia § 76 ods. 1 zákona o priestupkoch je odôvodnené iba vtedy, ak po **vykonanom dokazovaní** nie je dostatok dôkazov na preukázanie viny obvineného z priestupku.

Takýto záver si ale nemôže správny orgán urobiť iba s poukazom na skutočnosť, že nedisponoval dostatočnou sumou dôkazov, ktoré by preukazovali protiprávne konanie obvineného z dôvodu, že sa na predvolanie nedostavili svedkovia . Správny orgán je v každom jednom konaní povinný zabezpečiť si dostatočné skutkové podklady, zistiť skutočný stav vecí, aby mohol na ich základe dospieť ku zákonnému právnemu záveru, čo sa však nemožno tvrdiť o protestom prokurátora napadnutom rozhodnutí.

Z dôvodu, že protestom prokurátora nepadnuté rozhodnutie Obvodného úradu v Prešove č. 553/2007 z 15. 1. 2008, je v rozpore s § 3 ods. 1, 3, 4, § 32 ods. 1 a § 46 správneho poriadku v spojení s § 67 ods. 1 a 76 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch považujem podanie protestu prokurátora za dôvodné.

JUDr. Peter S.
okresný prokurátor

**Úrad pre dohľad
nad zdravotnou starostlivosťou**

Grosslingová č. 5

812 62 Bratislava

Vec : Mária H. – upozornenie prokurátora podľa § 28 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Príl. : Potvrdenie o pobyte

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky na podnet pani Márie H. preskúmala zákonnosť postupu Spoločnej zdravotnej poisťovne, pobočky Ružomberok, v konaní o nedoplatku na poisťnom. Z obsahu dostupného na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu bol zistený nasledovný skutkový a právny stav:

Spoločná zdravotná poisťovňa, pobočka Ružomberok, na základe kontroly vykonanej na účte platiteľky poisťného, predpísala platobným výmerom č. 02-53/0822-1 vydaným 22. 9 2005 pani Márii H. nedoplatok na poisťnom v celkovej sume 17 592,- Sk. Uvedený nedoplatok vznikol za obdobie od júla 1997 do máj 2003.

Platobným výmerom bol súčasne zrušený platobný výmer č. 07-55/0563 – 1 z 20. augusta 2005.

Rozhodnutie zdravotnej poisťovne bolo účastníčke konania doručované do vlastných rúk poštou. Podľa pripojenej doručenky, doručovateľ sa neúspešne pokúsil doručiť zásielku 25. októbra 2005. Zásielka bola následne uložená na pošte 28. októbra 2005. Vzhľadom na to, že účastníčka konania si zásielku v lehote troch dní od jej uloženia nevyzdvihla, správny orgán považoval platobný výmer dňom 2. novembra 2004 za doručený a následne, dňom 21. novembra 2005 za právoplatný, čo na rozhodnutí aj vyznačil.

Vzhľadom na to, že účastníčka konania Miriam Hradiská potvrdením príslušného úradu obce o pobyte zo 10. mája 2006 preukázala, že od 7. júla 2004 sa zdržuje v Nemeckej spolkovej republike na adrese: Spessartstr. 43, 63773 Goldbach, bol postup Spoločnej zdravotnej poisťovne, pobočky Ružomberok, ktorá vyznačila právoplatnosť platobného výmeru č. 02-53/0822-1 z 22. 9 2005 o predpísaní nedoplatku na poistnom dňom 21. novembra 2005 v rozpore so zákonom.

Podľa § 18 ods. 9 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov príslušná poisťovňa predpíše platiteľovi poistného (§ 16 ods. 1 až 3) platobným výmerom dlžné poistné, ak ho neodviedol v termíne splatnosti podľa odsekov 1 až 4.

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie vo veciach zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 280/1997 Z.z. o Spoločnej zdravotnej poisťovni v znení neskorších predpisov poisťovňa najmä zabezpečuje výber a vymáhanie poistného, prirážok k poistnému, poplatkov z omeškania, pokút a poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti a financovanie vecných a peňažných plnení.

Podľa § 29 ods. 1) zákona č. 280/1997 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie vo veciach zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (Správneho poriadku) dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 51 ods. 1 Správneho poriadku rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia.

Podľa § 52 ods. 1 Správneho poriadku rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (podať rozklad), je právoplatné.

Právna procesná teória s vydaním individuálneho správneho aktu spája určité vlastnosti, ktoré vyvolávajú účinky sledované správnym orgánom. Za takéto vlastnosti sa považujú platnosť rozhodnutia, jeho účinnosť, právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia.

Platnosť rozhodnutia znamená, že akt reálne existuje ako výsledok určitého procesu. Okamih platnosti rozhodnutia nastáva vtedy, keď bolo v predpísanej forme doručené účastníkovi, resp. účastníkom správneho konania. Účinnosť rozhodnutia znamená, že rozhodnutie je schopné spôsobiť zamýšľané dôsledky, t.j. založiť, zmeniť alebo zrušiť určité práva a povinnosti. Platnosť rozhodnutia je podmienkou jeho účinnosti. Rozhodnutie nemôže byť účinné bez toho, aby bolo súčasne aj platné.

Pokiaľ ide o právoplatnosť, jej formálnoprávnym dôsledkom je skutočnosť, že rozhodnutie už nemožno napadnúť riadnymi opravnými prostriedkami. V zmysle platného Správneho poriadku právoplatnosť nastáva:

- a) jeho doručením (ústnym vyhlásením), ak nie je prípustný riadny opravný prostriedok,
- b) výslovným vzdaním sa opravného prostriedku predpísaným spôsobom,
- c) márnym uplynutím lehoty na odvolanie,
- d) späťvzatím podaného opravného prostriedku,
- e) vydaním rozhodnutia o opravnom prostriedku.

Právoplatné rozhodnutie je nezrušiteľné a nezmeniteľné a v zásade vylučuje prejednanie tej istej veci znova (*prekážka rei iudicatae*).

Rozhodnutie, ktoré účastníkovi konania ukladá určitú právnu povinnosť, t.j. niečo vykonať, niečoho sa zdržať alebo niečo strpieť, má navyše i ďalšiu vlastnosť, vykonateľnosť, spočívajúcu v možnosti vynútiť splnenie uloženej povinnosti aj proti vôli adresáta, a to formou správnej alebo súdnej exekúcie.

Vychádzajúc z právnej teórie, predpokladom účinnosti predmetného platobného výmeru, a teda aj primárnym predpokladom jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, je jeho doručenie.

Správny poriadok vo vyššie citovanom právnom ustanovení upravuje pri doručovaní do vlastných rúk tzv. náhradné doručenie, t. j. právnu fikciu, v zmysle ktorej sa i fyzicky nedoručená zásielka považuje za doručenú.

Podmienkami vzniku fikcie doručenia písomnosti sú jednak zachovanie predpísaného postupu doručovateľom a tiež, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Zdržovaním sa adresáta v mieste doručenia treba rozumieť prípad, ak sa adresát v čase doručenia zásielky zdržuje na území obce (mesta), v ktorej má bydlisko, resp. ak ide o podnikateľa, miesto podnikania (t.j. nie je mimo obce, mesta, na dovolenke, na liečení, na pracovnej ceste a pod.) a reálne sa má možnosť oboznámiť sa s oznámeniami doručovateľa, urobenými podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku. (Rs 42/99 a Rs 50/2003 Zb.sr.)

V danom prípade sa účastníčka konania, pani Mária H., ktorej sa rozhodnutie malo doručiť do vlastných rúk, v mieste doručenia nezdržiavala. Preto zákonné podmienky, uvedené v ustanovení § 24 ods. 2 Správneho poriadku, na uloženie písomnosti na pošte, splnené neboli, v dôsledku čoho fikcia doručenia nastať nemohla.

Ak rozhodnutie (platobný výmer) nebolo účastníčke konania riadne doručené, nemožno ho považovať za platné a teda, ani právoplatné a vykonateľné. Takéto rozhodnutie nemohlo, a doposiaľ nemôže, spôsobiť zamýšľané právne dôsledky.

V prípade, že by rozhodnutie bolo z dôvodu právnej fikcie považované za doručené, účastníčka konania by týmto postupom bola ukrátená na svojom práve, lebo v rozpore s právnymi predpismi by jej bola odňatá možnosť podania riadneho opravného prostriedku a bolo by jej tiež odňaté právo na obhajobu.

Správny orgán tým, že platobný výmer označil ako právoplatný a vykonateľný a postúpil ho na realizáciu výkonu rozhodnutia, postupoval v rozpore s vyššie citovanými právnymi ustanoveniami, pre porušenie ktorých podávam podľa § 28 zákona č. 153/2001 Z. z.

u p o z o r n e n i e   p r o k u r á t o r a

a navrhujem, aby v záujme odstránenia nezákonného stavu bol účastníčke konania Márii H. platobný výmer č. 02-53/0822-1 vydaným 22. 9 2005 Spoločnou zdravotnou poisťovňou, pobočkou Ružomberok, riadne doručený.

V zmysle § 29 ods. 2 a 3 zákona č. 153/2001 Z. z. ste povinný vybaviť upozornenie prokurátora a odstrániť protiprávny stav bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 30 dní od jeho doručenia, alebo v tej istej lehote odstúpiť upozornenie prokurátora na vybavenie svojmu bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu. V rovnakej lehote ste povinný informovať prokurátora o prijatých opatreniach.

JUDr. Pavlína L.
prokurátorka

Správne právo

Základné zásady správneho konania – základné pravidlá konania

- spravuje sa nimi celé správne konanie vo všetkých jeho štádiách. Nie sú to len kategórie právnej teórie, ale najmä záväzné pravidlá správania sa.
- uvedené v § 3 SP
- presahujú rámec SP - vzťahujú sa aj na postup orgánov verejnej správy pri vydávaní niektorých aktov (osvedčenia, posudky...) mimo rámca pôsobnosti SP - § 3 ods. 6
- plnia dve funkcie:
- sú záväzným právnym nástrojom pre postup - ich nerešpektovanie alebo opomenutie je vadou konania, ktorá podľa závažnosti môže viesť k zrušeniu rozhodnutia.
- sú interpretačným pravidlom.

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- **základné**
- zásada zákonnosti (legality)
- zásada aktívnej súčinnosti účastníkov
- zásada hospodárnosti a rýchlosti
- zásada materiálnej (objektívnej) pravdy
- ústavné právo na informácie
- **Ostatné**
- dispozičná
- oficiality
- dvojinštančnosti a neverejnosti konania - ak to vyžaduje povaha veci
- písomnosti
- ústnosti
- jednotnosti konania a iné.

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- Zásada zákonnosti
- – čl.2 ods. 2 Ústavy SR 2 - štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.
- princíp zákazu spätného pôsobenia právnych noriem (retroaktivita)
- aplikácia právnych noriem platných:
  - - v čase rozhodovania (procesné vždy)
  - - v čase vzniku nároku
  - - neskoršie právne normy možno aplikovať len ak tak ustanovujú derogačné ustanovenia
- -pri správnom trestaní - ak je to pre páchatel'a priaznivejšie (čl. 50 ods.6 Ústavy SR)

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- - **zásada aktívnej súčinnosti účastníkov**
- aktívna účasť účastníka konania - správny orgán povinný vytvárať vhodné podmienky.
- Procesné práva napr.: § 23 (nazeranie do spisu), § 33 ods. 1
- (právo navrhnúť dôkazy a ich doplnenie, klásť otázky znalcom, svedkom) - právo účastníka -môže - nemusí využiť.
- Procesné povinnosti - § 34 ods.3 – povinnosť navrhnúť dôkazy
- **zásada hospodárnosti a rýchlosti –**
- hospodárnosť - povinnosť správneho orgánu voliť najvhodnejšie prostriedky vedúce k správne mu vybaveniu veci.
- rýchlosť - čl. 48 ods. 2 Ústavy SR(každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...) - lehoty - § 49, § 50, § 57 ods. 2.

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- **zásada materiálnej (objektívnej) pravdy**
- správny orgán je povinný úplne a presne zistiť skutkový stav a zaobstarat' si potrebné podklady pre rozhodnutie
- súvisí so zásadou zákonnosti
- úplnosť - povinnosť zistiť všetky rozhodujúce skutočnosti v prospech aj neprospech účastníka konania
- presnosť - zistený stav musí zodpovedať skutočnosti - § 32 ods. 1
- zásada vyhľadávacia - zodpovednosť správneho orgánu za zisťovanie podkladov
- zásada prejednávacia
- správne konanie je ovládané vyhľadávacou zásadou modifikovanou povinnosťami účastníka.

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- **d'alšie procesné zásady:**
- dispozičná – konanie sa začína na návrh účastníka konania (stavebné povolenie, vklad do katastra, odvolanie..)
- oficiality – konanie sa začína z úradnej povinnosti - priestupkové konanie - sú výnimky niekedy platí zásada dispozičná , preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania
- vyplývajú z hmotnoprávných predpisov
- dvojinstančnosti - všeobecné právo podať odvolanie, výnimka - len stanovená zákonom

Základné zásady správneho konania - základné pravidlá konania

- verejnosti a neverejnosti konania (v zásade neverejné, verejné - ak to ustanoví osobitný zákon, ak to vyžaduje povaha veci)
- písomnosti – zásadne platí v správnom konaní
- ústnosti - len pre niektoré druhy konania napr. priestupkové
- jednotnosti - účastník môže svoje pripomienky, návrhy, vyjadrenia , uplatňovať počas celého konania (napr. § 33).
- zásada koncentrácie právo účastníkov uplatniť svoje pripomienky obmedzené len do určitého času alebo na určitom mieste. Na neskoršie námietky sa neprihliada (napr. v územnom alebo v stavebnom konaní).

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- § 14 SP
- účastníkom konania je ten:
  - - o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať (subjekt, o právach ktorého sa koná) - -
  - - koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté (subjekt, ktorého právne postavenie môže byť po vydaní rozhodnutia iné)
  - - kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak subjekt, (je účastníkom do času, kým správny orgán nerozhodne – rozhodnutím !, že nie je účastníkom)
  - - komu osobitný zákon také postavenie priznáva – majú prednosť pred SP –(lex specialis) napr. § 59, §78 zákona č. 50/1976 Zb. – stavený zákon
- kto je účastníkom konania vyplýva z hmotnoprávných predpisov

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- **Zúčastnená osoba § 15a SP**

- iná osoba než účastník konania
- podmienky ustanovuje osobitný zákon napr.: § 82 ods.3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

procesné práva :

- byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania
- zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke
- navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. -
- osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- **§ 15 procesná spôsobilosť**
- Účastníkom konania môže byť len fyzická alebo právnická osoba, ktorá má spôsobilosť
  - 1) mať práva a povinnosti
  - fyzická osoba - vzniká narodením a zaniká smrťou
  - právnická osoba - § 19 OZ - vznikajú dňom zápisu do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.
  - v správnom správe je však chápaná odlišne a môže byť obmedzená - vecne (napr. určitú činnosť vyžadujúcu si povolenie správneho orgánu môže vykonávať len právnická osoba) –
  - - osobne (napr. cenzus veku zbrojný preukaz od 21 rokov, cenzus vzdelania)
- 2) na právne úkony - vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti
- fyzická osoba - 18 rokom alebo uzavretím manželstva
- právnická osoba vznikom
- v správnom práve je odchylné chápanie; napr. vodičský preukaz na malé motocykle aj 15 – ročný

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- 2) na právne úkony - vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti
- fyzická osoba -18 rokom alebo uzavretím manželstva
- právnická osoba vznikom
- v správnom práve je odchylné chápanie; napr. vodičský preukaz na malé motocykle aj 15 – ročný
- 3) na protiprávne úkony (deliktuálna spôsobilosť 15 rokov podľa priestupkového zákona)

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- zastupovanie §16 SP
- 1) na základe zákona – zákonný zástupca
- maloletý – rodičia, osoba pozbavená spôsobilosti – súdom ustanovený opatrovník
- 2) na základe rozhodnutia správneho orgánu o ustanovení opatrovníka
- - ak nemá zákonného zástupcu(napr. má len obmedzenú spôsobilosť) a vyžaduje to ochrana jeho práv
- - ak jeho pobyt nie je známy
- -ktorému sa nepodarilo doručiť písomnosť na známu adresu v cudzine a neustanovil si zástupcu
- -je postihnutý duševnou alebo inou poruchou, pre ktorú nemôže konať, a nemá zákonného zástupcu.

Účastníci konania a zúčastnené osoby

- 3) na základe plnomocenstva
- fakultatívne zastúpenie
- zástupca - advokát
- - iný zástupca
- Plnomocenstvo – písomná forma
- - vyhlásením do zápisnice
- spoločný splnomocnenec - niekoľko účastníkov konania urobilo spoločné podanie, zvolia si spoločného splnomocnenca pre doručovanie
- ak si nezvolia – ustanoví určí správny orgán – rozhodnutím
- právnická osoba koná prostredníctvom: -svojich orgánov (neplatí vždy – napr. likvidátor, správca konkurznej podstaty, nútená správa a pod.)
- - zástupcu

Priebeh správneho konania

začatie konania

- -na návrh účastníka konania - keď podanie účastníka konania došlo správne orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť
- - na podnet správneho orgánu- keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.
- - povinnosť upovedomiť o začatí konania všetkých známych účastníkov konania
- - ak účastníci konania alebo ich pobyt nie sú známi
- - alebo to ustanovuje osobitný zákon – upovedomenie verejnou vyhláškou.

Priebeh správneho konania podklad rozhodnutia

- Zisťovanie podkladov pre rozhodnutie - širšie ako dokazovanie
- a) úkony účastníkov
- b) dôkazy a čestné prehlásenia
- c) iné skutočnosti (napr. vyjadrenia od štátnych orgánov)

- - ťažisková činnosť
- -zásada objektívnej pravdy - správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady (podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania dôkazy, čestné vyhlásenia a pod) pre rozhodnutie
  - - nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.
  - - rozsah a spôsob zisťovania podkladov určuje správny orgán.
-
- -povinnosť súčinnosti :štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby sú povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie
-

Priebeh správneho konania podklad rozhodnutia

- Procesné práva účastníka konania – zásada aktívnej súčinnosti účastníkov
- Právo účastníka :
  - - navrhovať dôkazy
  - - byť prítomný pri vykonávaní dôkazov
  - - klásť otázky svedkom a znalcom pri ústnom pojednávaní
  - - vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia
  - - ich nerešpektovanie predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces a je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia

Priebeh správneho konania

dokazovanie

- Poznávacia činnosť – výsledok – zistenie dostatočných skutkových a právnych poznatkov potrebných na rozhodnutie
- Na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.
- dôkazmi sú - príkladný výpočet
- -výsluch svedkov
- -znalecké posudky
- -listiny a ohliadka
- skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.
- účastník konania je **povinný** navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.
- vykonávanie dôkazov - patrí správnomu orgánu.
- hodnotenie dôkazov - zásada voľného hodnotenia dôkazov - správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti
- nie ľubovôľa – úvaha pri hodnotení dôkazov sa musí uviesť v odôvodnení rozhodnutia

Rozhodnutie

- je výsledkom správneho konania
- je aktom aplikácie práva
- individuálny správny akt
- rozhodnutia : **konštitutívne** - zakladajú, menia alebo zrušujú subjektívne práva alebo povinnosti alebo rozhodujú o statuse; pôsobia ex nunc - do budúcnosti
- **deklaratórne** - nevytvára novú situáciu, autoritatívne zisťuje existenciu určitého právneho vzťahu; ex tunc - právne účinky pôsobia od vzniku tohto vzťahu
- **hybridné (kombinované)** - rozhodnutia o priestupkoch; deklaruje konanie, ktoré naplňa skutkovú podstatu priestupku; ukladá sankciu - nový stav
- - meritórne
- - procesné
- časovo neobmedzené
- časovo ohraničené
-

R o z h o d n u t i e

- § 46
- Rozhodnutie musí :
  - - byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi (zásada zákonnosti)
  - -
  - ho vydať orgán na to príslušný- vecná, miestna a funkčná príslušnosť
  - - vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (zásada materiálnej pravdy)
  - - obsahovať predpísané náležitosti

Rozhodnutie

- § 47
- Náležitosti rozhodnutia : výrok
  - odôvodnenie
  - poučenie o odvolaní
- - Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.
- V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.
-
- Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.
-

Rozhodnutie

-
- Poučenie o odvolaní (rozklade) obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať (podať rozklad), v akej lehote, na ktorý orgán a kde možno odvolanie podať. Poučenie obsahuje aj údaj, či rozhodnutie možno preskúmať súdom.
-
- V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa uvedie aj orgán, ktorý rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko fyzickej osoby a názov právnickej osoby. Rozhodnutie musí mať úradnú pečiatku a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť ďalšie náležitosti rozhodnutia.
-
- Chyby v písaní, v počtoch a iné zrejme nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia správny orgán kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania.
-
- Osobitné zákony ustanovujú, v ktorých prípadoch sa rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania v plnom rozsahu vyhovuje, len vyznačí v spise a účastníkovi konania sa namiesto písomného vyhotovenia rozhodnutia vydá osobitný doklad alebo poskytne plnenie.

Rozhodnutie

- oznámenie rozhodnutia § 51
- je procesný úkon s ktorým sú spojené viaceré právne dôsledky:
- určuje okamih záväznosti rozhodnutia
- určuje začiatok plynutia lehoty na odvolanie
- možnosť vzdať sa opravného prostriedku
- určuje deň právoplatnosti ak proti nemu nie prípustný opravný prostriedok
- určuje začiatok plynutia 3 – mesačnej lehoty na odvolanie v prípade nesprávneho poučenia

R o z h o d n u t i e

- Oznámenie rozhodnutia :
- - doručením písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia.
- ústnym vyhlásením - účastníkovi konania, ktorý je prítomný- pokiaľ sa prítomný účastník konania vzdal nároku na doručenie písomného vyhotovenia rozhodnutia.
- ak sa namiesto doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia vydáva:
- osobitný doklad - deň prevzatia dokladu.
- poskytuje plnenie- deň prijatia prvého poskytnutého plnenia

D o r u č o v a n i e

- Doručenie do vlastných rúk § 24 – fyzické osoby
- Dôležité písomnosti najmä rozhodnutia adresátovi alebo splnomocnencovi
- opatrovníkovi

- náhradné doručenie

- -ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.
-

D o r u č o v a n i e

- Doručovanie – právnické osoby a fyzické osoby podnikatelia § 25
- - zamestnancom povereným prijímať písomnosti.
- - ak nie je určený zamestnanec na prijímanie písomností, doručí sa písomnosť určená do vlastných rúk tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať.
- náhradné doručenie
- - ak nemožno doručiť písomnosť
- -právnickej osobe na adresu, ktorú uviedla alebo je známa, ani na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je správnomu orgánu známa,
- - fyzickej osobe na adresu, ktorú uviedla alebo je známa, ani na adresu jej miesta podnikania uvedenú v živnostenskom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je správnomu orgánu známa,
- písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu alebo podnikateľ - fyzická sa o tom nedozvie.
-

D o r u č o v a n i e

- výhrada doručovania zásielok do poštového priečinku alebo pri výhrade odnášky
- pošta adresátovi oznámi príchod zásielky, možnosť prevzatia a odbernú lehotu na predpísanom tlačive, ktoré vloží do poštového priečinku.
- ak si adresát na základe dohody preberá zásielky na pošte a nemá pridelený priečinok, pošta tieto zásielky neoznamuje.
- dátum príchodu zásielky sa považuje za dátum uloženia.
- náhradné doručenie
- ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.
- ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, písomnosť určená do vlastných rúk sa doručuje iba tomu zástupcovi
- ak však účastník konania má osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

D o r u č o v a n i e

- Doručenie verejnou vyhláškou
- použije správny orgán v prípade, keď účastníci konania alebo ich pobyt nie sú mu známi, alebo pokiaľ to ustanovuje osobitný zákon.
- písomnosť vyvesí po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu
- posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.
- správny orgán zverejňuje písomnosť súčasne iným spôsobom v mieste obvyklým, najmä v miestnej tlači, rozhlase alebo na dočasnej úradnej tabuli správneho orgánu na mieste, ktorého sa konanie týka.

Doručovanie

zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

- § 212
- Rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou "do vlastných rúk". Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia - taxatívny výpočet
- - o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- - o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- - o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie,
- - o uložení pokuty a penále,
- - o prerušení konania,
- - o zastavení konania.
- -náhradné doručenie fyzickým osobám a doručenie do PO boxu a pri výhrade odnášky – totožné ako SP
-

Doručovanie

zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

- Rozhodnutie je doručené
- - len čo ho účastník konania prevezme
- - len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľnú
- - ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Účinky doručenia rozhodnutia nastanú aj vtedy, ak účastník konania odmietol rozhodnutie prijať.
- doručovanie právnickým osobám – ako v SP
- upravuje doručovanie písomnosti advokátom a správcom konkurznej podstaty a likvidátorom
- doručenie verejnou vyhláškou ako v SP
- k je doručovanie účastníkovi konania spojené s ťažkosťami alebo s preťahmi, môže organizačná zložka Sociálnej poisťovne uložiť účastníkovi konania, aby si zvolil na prijímanie písomností zástupcu, ktorému ich možno bez ťažkostí a bez preťahov doručovať. Ak si zástupcu nezvolí, budú sa pre neho písomnosti ukladať v organizačnej zložke Sociálnej poisťovne s účinkami doručenia; o tom treba účastníka konania poučiť.

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

- **riadne** – smerujú proti neprávoplatnému rozhodnutiu
  - -odvolanie
  - - rozklad
- **mimoriadne** – smerujú proti právoplatnému rozhodnutiu
  - obnova konania
- -preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

odvolanie

- Odvolanie
- -sa podáva na správnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie
- vydal.
- -v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon.
- -do 3 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia- (nesprávne poučenie, nebol poučený vôbec)
- - má odkladný účinok
- - môže byť vylúčený rozhodnutím(naliehavý všeobecný záujem, nebezpečenstvo ujmy)
- -nemožno vylúčiť, ak tak ustanovuje osobitný zákon
-

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

odvolanie

- **postup správneho orgánu, ktorý rozhodnutie vydal**
- -upovedomí ostatných účastníkov konania o obsahu podaného odvolania
- -vyzve ich, aby sa k nemu vyjadrili,
- - podľa potreby doplní konanie vykonaním novonavrnutých dôkazov
- -autoremedúra - môže o odvolaní sám rozhodnúť:
- 1.ak odvolaniu v plnom rozsahu vyhovie
- 2. ak sa rozhodnutie netýka iného účastníka konania ako odvolateľa alebo
- 3. ak s tým ostatní účastníci konania súhlasia.
- ak nerozhodne správny o odvolaní- predloží ho spolu s výsledkami doplneného konania a so spisovým materiálom odvolaciemu orgánu najneskôr do 30 dní odo dňa, keď mu odvolanie došlo, - upovedomí o tom účastníka konania.
-

Opravné prostriedky

odvolanie

- **Postup odvolacieho orgánu**

- -preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni.

- -ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

- -zruší a vec vráti správne mu orgánu, ktorý ho vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti;

- správny orgán je právnym názorom odvolacieho orgánu viazaný.

- je povinný preskúmať i oneskorené odvolanie z toho hľadiska, či neodôvodňuje obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

- **Rozklad**

- proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy, vydanému v prvom stupni

- v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia

- má odkladný účinok.

- rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie.

- ustanovenia o odvolacom konaní sa primerane vzťahujú aj na konanie o rozklade.

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

obnova konania

- z taxatívne uvedených dôvodov – skutkové okolnosti
- nie je prípustná: 1) ak bol rozhodnutím účastníkovi konania udelený súhlas na občianskoprávne alebo pracovnoprávne konanie
- 2) ak sa rozhodlo vo veci osobného stavu a účastník konania nadobudol práva dobromyseľne.
-
- - na návrh účastníka konania – konanie začína doručením návrhu správne mu orgánu – odovzdanie na poštovú prepravu (zásada dispozičná)
- -z úradnej povinnosti (zásada oficiality) -ak je na preskúmaní rozhodnutia všeobecný záujem
- konanie začína prvým úkonom voči účastníkovi konania
- príslušný - správny orgán, ktorý vo veci rozhodol v poslednom stupni.

- lehota: subjektívna - 3 mesiace odo dňa, keď sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy,
- objektívna - do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia
- po uplynutí lehôt - ak sa rozhodnutie dosiahlo trestným činom
-

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

- preskúmava orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správnomu orgánu-
- -z vlastného alebo iného podnetu
- -vždy zásada oficiality
- -konanie začína – prvým úkonom voči účastníkovi konania (nie doručením podnetu)
- prípustná autoremedúra - ak sa rozhodnutie netýka iného účastníka konania alebo ak s tým súhlasia ostatní účastníci konania.
- zásada zákonnosti príslušný -správny orgán rozhodnutie zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením

O p r a v n é p r o s t r i e d k y

preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

- - dbá na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté.
- - vychádza zo skutkových a právnych okolností v dobe rozhodovania
- - nemožno preskúmať rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania dal súhlas na občianskoprávny alebo pracovnoprávny úkon alebo ktorým sa rozhodlo vo veci osobného stavu, nemožno mimo odvolacieho konania zrušiť alebo zmeniť, ak účastník konania nadobudol práva dobromyseľne
- lehota - 3 roky od právoplatnosti rozhodnutia – v tejto lehote stačí, ak správny oznámil, že začal preskúmať rozhodnutie mimo odvolacieho konania